УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ 75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЧЕРВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 18, 1969 No. 113. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 17 червня 1969

В АМЕРИЦІ

СТРАЙК СПАРАЛІЗУВАВ в американських портах на Атлантійському узбережжі і над Мехіканською затокою 600 кораблів. Страйкує робітнича спілка, що охоплює 11.000 професійних моряків. Страйк заторкнув 600 кораблів, власність приватних компаній і окремих осіб, пасажирські й вантажні кораблі й танкери. Переговори про новий колективний договір праці заламалися перед терміном вигаснення останнього договору ніччю минулої неділі.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ДЖАН МІЧЕЛ ПРОГОЛОСИВ разом із нюйоркським посадником Джаном Ліндзі, що міська нюйоркська поліція й федеральні власті узгіднили свою співпрацю у поборюванні торгівлі наркотиками, центром якої є Ню Йорк. Створено окрему спеціяльну поліційну станицю й поліційну формацію, зложену з осіб, які перейшли спеціяльний вишкіл, збільшено до 500 уніформованих і цивільних агентів.

СЕКРЕТАР МОРСЬКИХ СПРАВ ДЖАН ЧЕЙЗІ РОЗПОРЯДИВ, щоб скреслити з реєстру американської воєнної морської фльоти нищильник „Френк І. Еванс", який впав жертвою зудару з австралійським літаконосцем „Мелбирн" під час маневрів на Південно-Китайському морі 3 червня ц. р. Тоді-то „Мелбирн" перерізав той нищильник надвоє, при чому передня його частина впродовж кількох хвилин затонула, разом із 74-ма членами залоги. „Френк І. Еванс" мав славетнє минуле, взявши участь в боях на Тихому океані під час другої світової війни, та під час воєн Корейської і В'єтнамської.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВІЛЛІЯМ РОДЖЕРС ЗАПЕВНИВ совєтського амбасадора Анатолія Добриніна, що американський Уряд рішений запропонувати Совєтам переговори про обмеження стратегічної зброї літом цього року. Як твердить тижневик „Нюзвік" — Добринін заявив Роджерсові, що „це добра новина, яку я передам своєму урядові" у Москві. Покищо це ще не було формальним запрошенням до поведення переговорів і не відомо ще, де вони будуть вестися та в якому складі репрезентантів.

У ПОРТЛЕНДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ, В ОРЕГОНІ, ДІСТАВ ступінь „бакалавра" соціології 32-річний Ричард Шоблейд, якого 5 років тому суддя, засудивши його на досмертну в'язницю за напад на „супермаркет", назвав „найбільш неморальною людиною, яка з'явилася в суді". Шоблей дістав змогу студіювати за спеціяльною програмою, що передбачувала університетські студії для в'язнів. Відсидівши 5 років в'язниці він дістався під категорію здатних до звільнення під поліційним доглядом. Йому приспішили те звільнення, щоб міг взяти участь у церемонії закінчення академічного року в названому університеті. Це перший такий випадок в Америці.

30 АБСОЛЬВЕНТІВ ПРИНСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З 1939 РОКУ ПОЇХАЛИ до Москви, щоб там, разом із випускниками Московського університету з того самого року спільно вшанувати поляглих колеґів у другій світовій війні та відспівати традиційні пісні їхніх високих шкіл. З московської сторони прийшли на ту зустріч 15 осіб. Професор Александер Кость заявив, що всі інші його товариші з 1939 року згинули у війні.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ДІСТАВ від своїх двох доньок у „День батька" водну плавацьку дошку. Доньки Ніксона заявили, що вони хотіли купити своєму батькові „щось, чого він не має і не матиме". Сам 56-річний Ричард Ніксон не був захоплений тим дарунком і заявив, що ніколи його не вживатиме. Він визнавав водний спорт 30 років тому.

У СВІТІ

АЛЕН ПОГЕР ЗАЯВИВ, що він, програвши недільні президентські вибори у Франції в користь Жоржа Помпіду, але здобувши таки 42.22 відс. голосів, буде старатися зорганізувати опозицію всіх здорових сил Франції, з відкиненням комуністів. Ален Погер, голова сенату й тимчасовий президент Франції після зречення де Голля 28 квітня ц. р., заявив в своїй останній передвиборчій промові на адресу Помпіду: „ не маю до вас довір'я". Тому він буде фактичним лідером центрової опозиції.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПОСТАВ ще один уряд — знову підпільний, проти теперішнього режиму президента Нґуєна Ван Тіє і віце - президента Нґуєна Као Кі, але й проти комуністів. Про постання такого уряду заявив речник буддистів Во Ван Аль у Парижі, заявивши водночас, що всі прізвища членів того уряду залишаються засекреченими, щоб не наражувати тих осіб на переслідування збоку сайґонських властей. Але в самому Сайґоні буддисти заперечили тій вістці.

З НІҐЕРІЇ ВИДАЛЕНО представника Міжнародного Червоного Хреста д-ра Августа Ліндта, закинувши йому, що він більше перебував в обширі Біяфри, як Ніґерії, та що своїми „фантастичними" вістками про голод в Біяфрі намагався породити до тієї „бунтарської" колишньої Східньої провінції Ніґерії співчуття й симпатії у широкому світі. Д-р Авґуст Ліндт, колишній амбасадор Швайцарії у Вашинґтоні й тепер формально її амбасадор у Москві, зліквідував свої справи в Совєтах та переїхав до Женеви, щоб відтіль керувати далі допомоговою акцією Міжнародного Червоного Хреста в Африці взагалі та й Ніґерії й Біяфрі зокрема.

НА КОМУНІСТИЧНОМУ З'ЇЗДІ У МОСКВІ ВИСТУПИВ д-р Чадді Б. Джаган, колишній прем'єр Британійської Гвіяни, яка дістала самостійність в 1966 р. Чадді Джаган, будучи прем'єром Гвіяни в рр. 1961 до 1964 як голова „Проґресивної" партії, відпекувався тоді, наче він комуніст. Але в своїй промові на комуністичному міжнародному з'їзді у Москві дякував за запрошення його туди й признав, що його „Проґресивна" партія стоїть на „марксо-ленінських" позиціях.

У ЛОНДОНІ АРАБСЬКА КОЛОНІЯ ДЕМОНСТРУВАЛА перед театральним будинком, в якому мала промовляти ізраїльський прем'єр Ґолда Меір. Між демонстрантами й жидами, що йшли на те віче, прийшло до бійок. Одну особу арештовано, кілька було легко поранених. Ґолду Меір перевели до будинку бічними дверми, де вона виголосила палку промову, що її зібрані жиди зустріли овацією.

В ІРЛЯНДІЇ ЗГОРІЛИ одночасно мешкальні доми й інші будинки на трьох фармах, що їх купили німецькі іміґранти. В Ірляндії є голод на землю і тамошні незаможні селяни ставляться вороже до всіх чужинців, включно з англійцями, які приїздять з грішми та викуповують землю, без уваги на високі оплати, що їх наклав уряд.

Президент Ніксон призначив нових амбасадорів

Новопризначені амбасадори зголошують свої креденції. На фото: раніше найменований новим американським амбасадором до Еспанії, Роберт Ґілл (справа) розмовляє з генералом Франком після презентації своїх кредениій. Роберт Ґілл прийшов на місце Роберта Ваґнера, колишнього посадника Ню Йорку і тепер знову одного із кандидатів на цей пост.

Вашингтон. У понеділок, 16-го червня, президент Ніксон найменував дальших чотирьох амбасадорів, збільшуючи загальну кількість найменованих ним досі голів американських дипломатичних місій в чужих державах до 34 на всіх 123 такі пости. Між новонайменованими є двох індустріялістів і двох професійних дипломатів. Нові амбасадори: Кеннет Раш, досі президент Юніон Карбайд Корпорації та приятель президента Ніксона з університетських часів, найменований на амбасадора до Західньої Німеччини, Лютер І. Реплоґл на амбасадора до Ісляндії, Джан Арчібалд Калґун на амбасадора до Тусії та Самюел З. Вестфілд на амбасадора до Ліберії.

Найвищий Суд визнав усунення Повелла з Конґресу за неконституційне

Вашингтон. — Найвищий Суд виніс у понеділок, 16-го червня, рішення, що Палата Репрезентантів не мала конституційного права усувати з 90-го Конґресу конгресмена Адама Клейтона Повелла з Ню Йорку. Це історичне рішення виніс Найвищий Суд більшістю 7 голосів проти одного і воно потверджує скаргу Повелла, що Палата Репрезентантів не має конституційного права усувати з Конґресу законно обраного свого члена, який відповідає вимогам щодо віку, американського громадянства та замешкання в Америці, як це передбачає Конституція. Палата Репрезентантів відібрала конґресменові Повеллові його права члена Конґресу 1-го березня 1967-го року на тій підставі, що він зловжив публічними фондами та з погордою відносився до ню-йоркського суду і його рішень та до конґресових комісій. Повелл не брав участи в 90-му Конґресі, але повернувся до 91-го Конґресу, як його переобрано на конґресмена в Гарлемському районі Ню Йорку. Теперішнє рішення Найвищого Суду не відноситься до гривни в сумі 25,000 долярів, якою Палата Репрезентантів покарала Повелла, як і не відноситься до повернення йому 22-літнього сеніорату в Палаті Репрезентантів та головства в Едукаційній і Робітничій комісіях. Справу платні за той час, за який Повелла позбавлено місця в Конґресі, Найвищий Суд повернув на рішення нижчих судових установ.

Президент Ніксон пропонує розбудову летовищ коштом 5 більйонів долярів

Вашингтон. — З Білого Дому проголошено звернення президента Ніксона, в якому він пропонує розбудову летовищ та поліпшення повітряного руху коштом п'ять більйонів долярів упродовж найближчих десять років. У зверненні сказано, що головною метою подорожування літаками є заощадити час. Але роки занедбання довели до того, що сьогодні літаки мусять довгий час кружляти над летовищами, бо не мають місця призимлитись. Також перед відлетом модерні джетові літаки посуваються по землі п'ять миль на годину, заки прийде на них черга, щоб піднестись у повітря. Трудноші на тому не кінчаються, бо часто доїзд до летовища забирає більше часу аніж сам лет до віддаленого міста. Щоб перемогти ці трудноші і невигоди, президент Ніксон пропонує основну розбудову летовищ і доїзду до них та поліпшення повітряних шляхів коштом п'ять більйонів долярів, що мали б бути зібрані переважно із додаткового оподаткування від білетів на подорож літаками та газоліни для літаків.

Губернатор Рокефеллер продовжує відвідини країн Південної Америки

Бразилія. — Нелсон А. Рокефеллер, губернатор нюйоркського стейту, який був перервав запляновану поїздку по країнах Південної Америки з уваги на анти-американські демонстрації та розрухи, приїхав минулого понеділка до столиці Бразилії на триденні відвідини, плянуючи опісля відвідати Парагвай. Губернатор Рокефеллер об'їжджає країни Латинської Америки на спеціяльне доручення президента Ричарда Ніксона для збирання фактичних інформацій, що мають ввійти в основу нових напрямних політики американського Уряду у відношенні до країн Латинської Америки. Бразилійський президент Артур да Коста е Сільва наказав ув'язнити понад сотку підозрілих аґітаторів та видав заборону передавати по телевізії і радіо інформації про антиамериканські демонстрації, що мали місце в країнах вже відвіданих попередньо губ. Рокефеллером. Президент Коста е Сільва заявив, що Бразилія вестиме переговори із З'єднаними Стейтами Америки на базі „рівного з рівним", при чому голос Бразилії буде голосом держави свідомої своєї незалежности і стремління.

У Франції різні політичні групи стараються за впливи в новому уряді

Париж. — Новообраний французький президент Жорж Помпіду заявив після свого вибору, що він буде президентом „всіх французів", без уваги на те, хто голосував на нього чи проти нього. З того деякі паризькі газети роблять висновок, що Помпіду буде старатися включити до свого уряту також деяких видатних діячів з опозиції та, в усякому разі, складе свій уряд з „поміркованих" де-ґоллістів і, так мовити, невтральних осіб. Однак однаково праві, ортодоксійні де-ґоллісти, як і внутрішні партійні опозиціоністи стараються впливати на Жоржа Помпіду. Загально вважають, що новим прем'єром стане теперішній голова французького парляменту Жак Шабан-Дельма, людина гладка і зручна, що вміє ладнати з різними партіями і той хист доказала, як посадник великого міста Бордо. Зате не відомо, чи Ж. Помпіду затримає у своєму уряді таких яскравих і вірних де-ґоллістів, як міністер закордонних справ Мішель Дебре та колишній довголітній міністер закордонних справ Шарля де Ґолля й останній прем'єр після димісіонування Жоржа Помпіду — Моріс Кув де Мюрвіль. Ортодоксійні де-ґолл істи впливають на Помпіду, щоб він не запрошував до уряду колишнього міністра фінансів Валері Жіскар д'Естень, який ніби „зрадив" де Ґолля, заявившись за прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти та за політичною Унією Европи. Помпіду проголосить склад свого уряду наприкінці цього тижня.

Коло 10-ти компартій відмовляються підписати спільну декларацію у Москві

Москва. — На вівторок 17 червня передбачено закриття міжнародного з'їзду комуністів у Москві. За два дні перед тим коло десяти різних комуністичних партій або рішуче відмовлялись підписати спільну декларацію, або заявляли готовість підписати тільки деякі її частини. Не було відомо, чи вільно буде підписуватись під частинами декларації, чи тільки під цілою. Делеґати комуністичних партій Великої Британії, Австралії, Норвеґії, Домінікани і французького острова Реуніон відмовилися підписати декларацію. Делеґати найбільшої в Західній Европі італійської компартії заявились за тією частиною декларації, яка стосується боротьби проти „імперіялістів", але проти інших частин. Шведські й кубинські комуністи вислали були на той з'їзд взагалі тільки обсерваторів, а не делеґатів, і тому вони декларації не підпишуть. Зголошено сотні різних поправок і залежно від їх прийняття чи відкинення залежатиме, чи, між іншими, ту декларацію підпишуть делеґати комуністичних партій з Марокко, Швайцарії ,Сан Маріно, Еспанії і Судану. Зате опозиційна Румунія підпише декларацію ,зголосивши тільки усні застереження. Румунський президент Ніколай Чаушеску заявив, що він мусить підписати декларацію, бо Румунія є членом Варшавського пакту і зобов'язана до союзницької соліційна Румунія підпише деклар що Румунія має спільні кордони з СССР і мусить рахуватися „з деякими реальностями", чи дав ясно зрозуміти, що Румунії небезпечно дразнити Москву. Голова чесько-словацької делеґації д-р Ґустав Ґусак заявив у своїй другій промові, що він „на цілій лінії" вдоволений московським з'їздом.

Україну навістила велика повінь

Евакуйовано десятки тисяч людей, затоплені сотні тисяч гектарів полів

Київ. — „Радянська Україна" з 11-го червня подає: „В результаті злив, які пройшли 7 і 8 червня в Карпатах і на території Івано-Франківської, Львівської, Закарпатської та Чернівецької областей, ряд районів зазнав поводі. Рівень води в Дністрі, Пруті та їх притоках підвищився до 5 метрів. Маштаби стихійного лиха значно зросли надвечір 8 червня. Затоплено багато населених пунктів, підприємств, житлових і громадських будівель. Розбурхана стихія зруйнувала ряд мостів, розмила на деяких ділянках залізниці і шосейні шляхи. Вийшли з ладу деякі лінії електропередач і зв'язку. Вода залила великі площі посівів, лук і пасовищ. У самовіддану боротьбу з повіддю організовано вступило все населення. Люди виявили і виявляють високі зразки героїзму, мужности, винахідливости, допомагаючи один одному в ці тяжкі дні, мов брат братові. Із затоплених населених пунктів були в найкоротші строки вивезені десятки тисяч чоловік. Тільки в Івано-Франківській області за два дні евакуйовано в безпечні місця 15 тисяч громадян".

Ця сама газета повідомила, що з 10 червня вода почала спадати в річках, за виключенням найбільшої в тому районі — Дністра. В газеті зазначено, що метеорологічна служба нібито повідомляла наперед про можливість стихійного лиха, але коли води розлились, населення не було готове до оборони проти повені, довелось посилати на рятунок дітей і старих громадян навіть військові гелікоптери та амфібії. Тепер „за деякими виключеннями" вже нібито почали працювати всі промислові підприємства та будівельні організації". „Зформовано бригади для ремонту будинків, шляхів, мостів, ліній електропередачі та зв'язку. Все доросле населення, усвідомлюючи свій громадський обов'язок, бере активну участь у ліквідації наслідків поводі". Допомагати людям у біді прибули великі групи, переважно молоді, з Вінницької, Волинської і Тернопільської областей. Московські „Ізвєстія" з 11 червня сповістили, що „найбільше потерпіли від повені Львівська та Івано - Франківська області". Рівень чи висота розливу в середньому сягнула 5 метрів. Газети згадують, що були окремі жертви в людях. Потерпіла також Чернівецька область.

Помер ген. Г. Александер, головний командант Британії в 2-ій світовій війні

Лондон. — У шпиталі за 20 миль від Лондону помер в минулий понеділок 16 ц.м. генерал Гаролд Александер, головний командант британських збройних сил за другої світової війни і заступник ген. Д. Д. Айзенгавера, як головного команданта всіх альянтських збройних сил, у віці 77 років. Найбільшою заслугою ген. Александра було виготовлення плянів, як витиснути німецьку панцерну армію маршала Роммеля з Північної Африки, — ті пляни перевів в діло ген. Бернард Монтґомері.

У багатьох стейтах і містах Америки відзначено Братерський Тиждень

Посадник міста Гобокен Луїс де Паскалє піднесує проклямацію Братерського Тижня в його місті в приявності делеґації, в якій взяли участь: головний предсідник УНС Йосип Лисогір, заступник гол. предсідника УНС Володимир Сохан, секретар і пресідник „Сокола" Іван Бабушка і Андрій Венґлярчик, а дальше: Михайло Стефано („Лицарі Колюмба"), В. Яблонскі (Польський Національний Союз), Й. Стін Якобсен („Сини Норвеґії), Йосиф Талафоус (Словацький „Сокіл") та Честер Войтиха („Сини Польщі").

Джерзі Сиpі. — Цього року, як і в попередніх роках, Крайовий Братерський Конґрес Америки, який об'єднує такі братерсько - запомогові установи як Український Народний Союз, проголошує в другому тижні червня Братерський Конґрес, що його — стараннямм стейтових Конґресів та місцевих братерських організацій проголошують губернатори стейтів та посадники міст. Український Народний Союз у цьому Крайовому Братерському Конґресі, як і в багатьох стейтових Конґресах, грає важливу, часто провідну ролю. Члени його Екзекутиви та Головного Уряду входять до керівних органів Крайового і Стейтових Конґресів, головний предсідник УНС Йосип Лисогір очолює одну секцію Крайового Конґресу, а головний секретар УНС д-р Ярослав Падох цього року був обраний на президента Стейтового Братерського Конґресу Ню Йорку. Губернатори стейтів, між ними губернатор Ню Йорку Нелсон Рокефеллер і губернатор Ню Джерзі Ричард Гюз, та посадники багатьох міст, між ними Ню Йорку, Джерзі Сити та багатьох інших; у своїх проклямаціях Братерського Тижня підкреслюють величезну організаційну, соціяльну, економічну, культурну та взагалі багатобічну ролю, що її грають братерські організації в американському житті та звертають на неї увагу своїх громадян.

У Торонті відбудеться молитовна маніфестація в обороні УКЦеркви в Україні

Торонто. — Після Архиєрейської св. Літурґії в неділю 8 червня, яку відправив у сослуженні духовенства Владика Української Католицької Церкви Ізидор на Виставковій Площі з нагоди 1000-ліття кн. Ольги і в інтенції українського народу, в суботу 21 червня о год. 9.30 ранку на площі Н. Филипса в Торонті, перед новим будинком Міської Управи, відбудеться масова українська маніфестація під кличем „Молитва Протесту", прибути на яку усіх вірних заохочує в своєму Посланні Владика Ізидор, пишучи: „В обличчі систематичного й жорстокого переслідування й нищення Української Католицької Церкви і взагалі релігійного життя на землях України, як рівнож нехтування й топтання комуністичним режимом найосновніших прав українського народу, звертаємося до нашого духовенства, до наших суспільно-громадських установ і до всіх людей доброї волі встати в обороні нашої переслідуваної Церкви і нашого поневоленого народу". Під час Богослуження в суботу, що відбувалось під великим портретом св. княгині Ольги, роботи мистця І. Бельського, за польовим престолом, пані з організації Ліґи Українських Католицьких Жінок поширювали між присутніми металеві відзнаки-жетони з написом „969 - 1969 — княгиня св. Ольга" і з портретом першої княгині України-Руси. Церемонієром Богослужебної частини був о. д-р М. Стасів, модератором цілої маніфестації був д-р М. Кушпета. На Молитву Протесту в суботу 21 червня сподіваються багатотисячних мас вірних.

Ріко Ярий — кол. сотник УГА, член Проводу ОУН, помер в Австрії

В Ґестайлі в Австрії помер на 72-му році життя Ріко Ярий, колишній сотник Української Галицької Армії, до якої вступив, як кол. німецький старшина, після розвалу Австро-Угорщини й проголошення у Листопадовому репевороті Західньої Української Народньої Республіки. Про смертя повідомили „Гомін України" та ін. українські часописи. Похорон Ріка Ярого відбувся в суботу 24-го травня ц. р. Ріко Ярий, вивчивши бездоганно українську мову, включився в український визвольно-революційний рух і після прогри Визвольної війни став активним членом Української Військової Організації (УВО) й опісля Організації Українських Націоналістів (ОУН). Він користувався приязню і довір'ям полк. Євгена Коновальця, як голови Проводу НУН, і його наступника полк. Андрія Мельника. Ріко Ярий став членом Проводу Українських Націоналістів, а у внутрішньому конфлікті в ОУН який настав напереломі 1939 і 1940 рр., після виходу на волю видатних діячів ОУН, які сиділи у польських в'язницях, заявився по стороні Степана Бандери. Після Акту з 30 червня у Львові підвищено йому військовий ступінь до полковника. Після вибуху німецько - сов. війни він взяв участь у військовій частині під командою майора Євгена Побігущого, що пішла в Україну, але швидко потім, після розформування тієї частини, німці конфінували його і він перебував під поліційним наглядом до кінця війни. Після другої світової війни Ріко Ярий відсунувся цілком від політичного життя й жив під іншим призвищем в Австрії.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Здоровий глузд французів

28 квітня ц. р. французький нарід відкинув у плебісциті нову зміну конституції й реформу адміністраційного устрою Франції, знехтувавши пересторогу Шарля де Голля, який з голосуванням над тими реформами пов'язував вотум довір'я до своєї особи. Де Голль програв плебісцит і того самого дня зрікся президентури, яку міг виконувати ще три роки. Опозиція у Франції тріюмфувала, що це, мовляв, настав кінець голлізму і настав кінець 5-ої Республіки, яка тепер заверне до парляментаризму з-перед 1958 року. Але власне цієї можливости французи злякалися і не захотіли до неї допустити. Властиво обидва чолові кандидати в президентських виборах — Жорж Помпіду, що був прем'єром де Голля в рр. 1962-1966, і Ален Погер, голова сенату, були „ґоллістами", дармащо Погер був „лівішим", а Помпіду „правішим". Коли ж прийшло до тіснішого вибору і вибір Погера залежав від соціялістичних та комуністичних голосів, то самі „ліві" воліли не голосувати на нього. Таким чином Помпіду дістав 57.78%, а Погер 42.22% голосів.

Здоровий глузд французів продиктував їм обрати такого президента, який дає ґарантію тривкости режиму та ще й покращання його, з відкиненням немилих французькому народові і всьому зовнішньому світові рисок „грандизму", самозакоханости й диктаторських манер де Голля. Перед недільними виборами багато в світовій пресі писалося про „ґоллізм без де Голля", з висновком, що ґоллізм без де Голля не може бути таким самим, як із Генералом при владі. Ніколи не можна завернути колеса історії назад. Залишиться здоровий корінь зміни французької конституції, що її перевів де Голль 28 вересня 1958 року, поклавши край міжпартійним інтриґам та персональним амбіціям, які втримували 4-ту Французьку Республіку у хронічному стані урядових криз. Нова конституція запевняє Франції сильну екзекутивну владу, з президентом, що призначає прем'єра і має право розв'язати парлямент та розписати нові вибори, при чому значно утруднено парляментові вислови недовір'я існуючому урядові.

Перемогу Помпіду годі вважати за перемогу де Голля, який тому й не виявив з цієї причини великого захоплення. Це був персональний тріюмф Жоржа Помпіду і тріюмф французького здорового інстинкту.

Соборна втрата

У п'ятницю 13-го червня цього року українська діяспора і українська культура зазнали справді соборної втрати зі смертю двох видатних українських жінок-діячок: сл. п. Олени Залізняк та сл. п. Людмили Івченко-Коваленко. Померли вони того самого дня, перша ранком у Монтреалі, а друга по полудні в Трентоні, отже на відстані кількасот миль простору та кількох годин часу. Ці дві жінки своїм походженням, своїм віровизнанням, своїм життям і діяльністю, навіть своєю смертю наче символізують українську соборність.

Олена Залізняк, уроджена Охримович, була дружиною відомого українського політично - громадського діяча і публіциста Миколи Залізняка, уродженця Криму, який в 1905 році втік до Львова після арешту в Києві за революційну діяльність серед студентства. Під час першої світової війни працював як публіцист у Відні, опісля був послом УНР у Фінляндії і згодом у Відні. У 1945-му році був заарештований большевиками і помер у в'язниці. Його дружина, сл. п. Олена ділила долю й недолю свого мужа, проявляючи й сама максимальну активність в усіх місцях їхнього побуту. Була у проводі студентських і жіночих організацій у Львові, головою Українського Жіночого Союзу у Відні, директоркою фахової школи у Львові і від 1957-го року головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Людмила Івченко-Коваленко, дружина також заарештованого і замученого большевиками Михайла Івченка з Полтавщини, грала подібну провідну ролю серед своєї громади, зокрема серед жіноцтва, здобувши собі, як і Олена Залізняк, великий авторитет і пошану. Її вплив на організаційне і культурне життя був величезний, а її твори запевнили їй місце в українській літературі.

Дві жінки з двох частин розшматованої та поневоленої України мали у великій мірі соборну долю і відіграли в житті соборну ролю, відійшовши з цього світу того самого дня далеко від рідної України, для якої жили й трудились. Тож і їхня смерть є соборною втратою для всієї української громади, для якої вони надовго залишаться світлими прикладами.

Михайло Данилюк

ЩЕ ОДИН „ОБОРОНЕЦЬ" КУЛЬТУРИ

Московські махінатори, які наче „чорною магією" замилюють світові очі „рівністю" національних культур, заганяючи в той же час усі неросійські культури в катакомби — відомі вже давно. Як візьмеш деякі видання „на украинском язике", то так і видно цю „рівність". Але до тих „оборонців" національних культур долучився ще один, і то не якийсь собі секретар парткому, а таки „товаріщ патріярх".

Мова йде про московського патріярха Алексєя, який виступив перед світом з ще одною кремлівською штучкою, ставши в обороні.., монастирів на Афонській горі. Його телеграму до грецького прем'єра в цій справі відмітила світова преса короткими репліками, а грецька преса з немалим здивуванням. Справа в тому, що проголошений недавно у Греції — правдоподібно у домовленні з владою грецької митрополії — закон дозволяє урядові контролювати господарство монастирів, зокрема на Афоні. Закон цей не сподобався патріярхові Алексєєві, і він вислав до грецького уряду телеграму з протестом.

„Товаріщ патріярх" заперечує право грецького уряду втручатись у „вікові традиції православних монастирів" на Афоні, бо цим, мовляв, він порушує не лише устав Афонської гори, але й традиції Православної Церкви. Закон цей, говорить у своїй телеграмі патріярх Алексєй, сягає до глибини церковних традицій та свободи, і ця подія „не є байдужою російській Православній Церкві". Патріярх закликає грецький уряд негайно переглянути цей закон і повернути монастирям Афону їхні права.

Ось ще один приклад „турботи великого російського народу" справами свободи взагалі, а церковної зокрема, навіть поза московською імперією. Власне, поза імперією, бо те, що робиться у межах „багатонаціональної" держави — це вже інша справа. Тут можна робити все і, закрившись голосним параграфом „найдемократичнішої" конституції СССР про свободу віри і культури, навіть не допускати будь-якої думки, що в цій „передовій країні" можуть бути якісь зловживання свободою, зокрема ж неросійських, колоніяльних народів.

Очевидно, вся ця справа з тією телеграмою „товаріща патріярха" шита дуже грубими нитками, і кожному ясно, що йдеться не про оборону якихось прав Церкви, а просто про чергову політичну махінацію Москви на міжнародному полі. Що до цього діла запряжено Церкву — не дивно, бо такі методи притаманні Москві вже віками. Тож можна було б цей епізод віднести до чергових штук московських чорнокнижників, якби не деякі деталі, які інтересують нас, українців.

Чи взагалі знає українська людина на Батьківщині про такі витівки „старшого брата"? Наскільки і чи завжди використовує такі політичні моменти українська людина на еміграції? Фактом є, що справу охорони традицій Церкви, її свободи і збереження її основних засад підніс ніхто інший, як той, що цю саму свободу і традиції винищує в країні наших предків доноги. Підніс на міжнародному форумі і поставив навіть у формі певних принципів.

Тож, якщо цей факт не байдужий, то ми у вільному світі, а також наші люди в Україні повинні б знати про інші, також не байдужі для нас події. Адже ці справи могли б своєчасно підносити різні еміґраційні установи та Церкви, а в Україні — різні культурні та громадські об'єднання, включно з такими, як, наприклад, Товариство охорони пам'ятників культури. Інакше — нащо їх потворено?

Тож нам „тут" і „там" зовсім не байдуже знати хоч би наприклад, про такі факти якщо вже знищено нібн „у війні" Києво - П е ч ерську Лавру, то чому до цього часу її не реставровано із народних фондів, а грабується ці фонди? Чому знесено „у країні свободи" з лиця землі десятки церков у самому Києві та в більших містах, включно з Золотоверхим Михайлівським монастирем, а тепер, тридцять років пізніше видали в Москві російською мовою альбом викрадених з цього монастиря картин та фресок, і не дозволяють випустити такого альбому в Києві українською мовою? Чи ж не старі основи, як і Афон, мав наш Михайлівський монастир?

Чому православну Київську Митрополію силою підпорядковано Москві? Чому в країні „релігійної свободи" насильно „вихрищено" українських греко - католиків і включено їх у московську патріярхію? Чому з Божих храмів роблять антирелігійні музеї? Чому навіть з величного собору св. Софії зроблено „державний заповідник", а не залишено його при основному праві бути церквою? Чи, може, про всі ці факти в Україні „товаріщ патріярх" не знає?

А з новіших подій останніми часами — чому позбавлено всіх прав самоурядування старовинну Почаєвську Лавру, загарбано чимало будинків Лаври, включно з єпископською резиденцією для державного користування? Чому цієї весни замкнули в Києві монастир Марії Хоронительки? Чому, коли О. Гончар пробував реґабілітувати партійного комісара в Зачіплянці за його оборону собору, то цей же комісар підпалював минулої осени Видубецький монастир у Києві, і підпалював його не раз, а кілька разів аж поки, врешті, таки не пустив з димом? Чому в Україні не дозволено українській людині молитись своєю мовою, а продовжується в ж и вання зрусифікованої слов'янської мови?

Чи, може, і цих фактів московський патріярх не знає і тому так ревно протестує проти „обмеження традицій" православної Церкви в Греції?

Послав патріярх Алексєй телеграму в Грецію таку, що при нашій добрій організованості та мудрості вона б йому, як кажуть у народі, — боком вилізла. І зовсім не на шкоду нашому народові та його заслуженій свободі культури і віри.

Інж. Степан Симко

НОВИЙ РІД ЗБІЖЖЯ — ЛАНИЦЯ

Над поліпшенням існуючих рослин, що дають поживу для людства, постійно ведуться наукові досліди. Також ведуться досліди над виплеканням нових рослин, що могли б бути новими джерелами для харчування людства, яке зростає з великою скорістю і заселює нашу землю щораз густіше.

Над виплеканням нового роду збіжжя, що походило б із схрещення озимої пшениці з озимим житом, віддавна працюють дослідники в кожній агро - культурній державі. Така комбінація була б дуже корисна, з огляду на високу вартість обох родичів, а крім того жито може рости на гірших ґрунтах, у менше сприятливому підсонні, і воно видержливіше на морози, ніж пшениця.

Бажаних вислідів досі не вдалося нікому осягнути, бо надзвичайно тяжко побороти деякі перешкоди, зокрема, коли йдеться про схрещення міжродове. Але не найбільша трудність у самому схрещенні, яке, хоч з великими труднощами, вже осягнено. Дальша праця над рослинами натрапляє на непоборні перешкоди тому, що перші покоління тих схрещень є неплідними. Як зразковий приклад у тваринному світі можна навести схрещення коня з ослом (чи навпаки), у висліді чого виходять мули. Подібна річ і при схрещенні пшениці з житом. Однак, у рослинному світі є тепер величезні можливості зробити так, щоб це перше покоління було плідне. Біологи знайшли кілька можливостей з поміччю різних хемікалій та наглих змін температур здвоювати в ядрі схрещеної клітини число хромозом, що у деяких схрещеннях усуває частинно або цілковито неплідність. В такий спосіб можна продовжувати життя даного схрещення з роду в рід.

У схрещенні пшениці з житом досі не вдалося осягнути повну плідність. Практично із зерна, що родиться з такого схрещення, не можна намолоти багато муки, хоч самі рослини дуже здорові. Багато дослідників після довгих років праці занехаяли зовсім це діло, опублікувавши свої від'ємні висліди.

Науковими д о с л ідами стверджено, що родичі схрещення чим більше вони один від одного віддалені на шляхах біологічної еволюції, тим тяжче їх схрестити, отже тим тяжче дослідникові змусити їх жити разом, а ще тяжче одержати від них повноплідні покоління, які мали б прикмети обох родичів.

Численні труднощі, що на них дослідник у цьому складному завданні натрапляє, не можна обговорити в короткій популярній статті.

Частинно практичний осяг у цій ділянці осягнено на Дослідній Рільничій Станції у Вінніпеґу, де за понад п'ятнадцять років дослідів, по схрещенні ярої твердої пшениці з ярим житом, осягнено велику плідність, одначе зерно ще не зовсім виповнене. Очевидно, що це — ярий міжвидовий схрещенець - гібрид.

Автор цієї статті на Центральній Дослідній Станції в Оттаві схрестив озиму пшеницю сорту Кент із озимим житом сорту Сангаст. По шістьох роках праці осягнув він вповні задовільні висліди. Під час двох дуже суворих зим 1965/66 рр., коли пшениця і жито вимерали, між схрещенцями залишилося понад сорок рослин, видержливих на морози. Потім, через повторні схрещення між вибраними типами рослин, осягнено повноплідні рослини, що передають свої нові успадковані прикмети дальшим поколінням. Ці нові рослини в минулому дослідному році дали три типи плідних рослин із повним грубим зерном, подібним до пшениці. Вони мають сильні і численні стебла, тяжкі, довгі колоси і дають три типи подібні до: а) пшениці з гладкою шийкою колоса, б) пшениці з волосинкуватою (пушистою) шийкою колоса, в) посереднього типу між житом і п ш е н и цею з волосинкуватою шийкою колоса, так званий „спельтоїд".

Певна кількість цього нового роду збіжжя росте в Оттаві вже на ширшій площі, і можна сподіватись, що вона зародить достатню кількість зерна, з яким можна буде перевести перші засіви для порівняння видайности урожаю з предками, перші випікання хліба, хемічні аналізи муки та розподіл зерна для інших дослідних станцій. Частину того насіння минулої осени вислано до Дослідної Станції в Норт Дакота, ЗСА.

Яку ж українську назву надати цьому новому збіжжю?

В усій ботанічній світовій літературі дано цій новій рослині назву „Трітікале", що складається з частин латинських імен родичів: „Трітікум" — пшениця і „Секале" — жито

Чому українська мова має приймати чужу назву? Україна має найбагатшу в світі рільничу територію, де найраніше зродилася рільнича культура, де вирощувалося найкращі сорти пшениць. Тож хай це збіжжя називається „Ланиця", — назва тотожня з ботанічною назвою „Трітікале". Для точнішого означення — озима ланиця.

Автор цих рядків працює також над виплеканням ярої ланиці, беручи за одного з родичів найславнішу в світі українську - галицьку яру пшеницю, знану в цілому світі під назвою „Ред Файф", що своїми хлібопекарськими прикметами увійшли в родовід найкращих пшениць.

Леся Лисак

ПРОВИНА БІЛОЇ ПІВОНІЇ

Вона не взяла квітки, яку сусідка простягла до неї через огорожу. Вона не взяла, хоч квітка була така розкішна, як розкішними бувають у червні білорожеві півонії.

Хитнула заперечливо головою: „Дякую, але не візьму. Вона нагадує мені щось дуже болюче".

Зразу відчула, що так не годилося робити. Адже сусідка з доброї волі, із щирого серця, а вона... Пояснити треба, розказати...

„Бувають події, яких ніяк не затреш у пам'яті. Малі й великі, та як приходять на думку — дошкульно болить. І тоді навіть така краса як оця, — на квітку глянула, — навіть вона вражає".

„Червень був тоді, як ось тепер. Мені вісімнадцятий рік почався.

Червень у дев'ятсот сорок першому році — хіба пригадуєте? Пізня була весна, холодна, вітряна, але як червень прийшов — все стало ясне, тепле, невисказано зелене. І в нас тоді перед хатою півонії розцвіли — такі самі, як ваші тепер — буйні, пахучі, білорожеві.

Щоранку ними любувалася. А ранки предовгі були. Не тому, що літні, а тому, що ми тоді ночами не спали".

Зупинилася, ніби в грудях щось заболіло. Зідхнула, додала: „Не спали, бо не знали, котрої ночі прийдуть нас арештувати й вивезти. Ми вже на списку були. Потайки про це дізналися, — спершу думали кудись тікати, ховатися, але куди втечеш з родиною?"

Задума впала на очі. „Батьки мучилися страхом, а я якось не дуже. Знаєте, як то молоде? Мені кожний день видавався прекрасним, а ті квіти під вікном — як розспівана поезія. Може не повірите, — я все якусь надію мала..."

Її очі зупинилися на квітці, якої вона не хотіла прийняти. Всміхнулась сумовито: „Аж дивно, що деякі, єдино на бажанні сперті надії, сповняються. Мої сповнились — одного ранку ми почули, що вибухнула війна. Ті, що прийшли до нас „визволителями" у тридцять дев'ятому році, ті, що ми їх так боялися, ті, що мали нас вивезти — почали втікати на схід. Боже мій, ніхто не може збагнути тієї радости, яку ми відчували, коли совєтчики покидали нашу землю! Так хіба радіють люди, що були присуджені до смерти, а їх несподівано помилували. Так, здавалося, що нам вдруге подаровано життя..."

Дивилася на квітку з сумною усмішкою. „Того ранку до села в'їхали німецькі патрулі. Спереду на коні молодий старшина. Так і бачу його досі: кінь расовий, ступає гордо, голова вгору, їздець випростаний, а очі в нього тверді, сталеві.

Біля наших воріт зупинився, приглядаючись. А до воріт білорожеві півонії простягалися. Не знаю, що мене штовхнуло — чи все ще та радість, що ми на своїй землі зосталися, що нас уночі не вивезли... Не знаю, як і чому квітку зірвала, вершникові крізь ворота подала.

Глянув на мене здивовано. Навіть не всміхнувся. Засалютував. Сказав „дякую". Звільна поїхав далі. Ще бачила, як квітка м'яко лежала на кінській гриві. Держав її в руці, не кинув".

Довго мовчала, ніби відбувала якесь мовчазне каяття. Очі дивилися вниз, може щоб не вичитали з них думок? А тоді: „Може й не так гірко було б, що квітку ворогові подарувала, якби не те, що сталося рік пізніше.

Якраз за рік, у червні, мого старшого брата арештували. Брата і його товаришів. Не буду розказувати, за що. Всі знають, чому і завіщо наших хлопців німці арештували.

Розстріляли їх у сусідньому містечку. Така площа під гіркою там була. Щойно на другий день ми про те дізналися. Пішли з мамою туди, до містечка. Батько ховався, бо і йому грозило арештування.

Нікого на площі не було. І слідів ніяких того, що скоїлося. Їх мертвих вивезли й закопали у невідомому місці.

Мати стояла задеревіла. Чи бачила вона що — не знаю. Навіть сліз у неї не було, щоб з розпачу заридати. Бо коли вдарить надмірне горе, то людина неначе перестає жити. Стає сліпою, глухою й німою.

Та мої очі на цій завмерлій площі таки щось побачили: під деревом, у самому кутку — кілька пригорщ землі. Так ніби хтось насипав мініятюрну могилку. Таку малесеньку, що під нею можна похоронити тільки тих дві найбільше пекучі сльозинки.

Біля тої символічної могилки лежала квітка. Хоч палило червневе сонце, вона все ще була свіжа, як щойно зірвана. Така ніжнопишна, білорожева півонія. Хто її там поклав? Мати, сестра, мила?"

Зідхнула. „Я знаю, це вже давня історія. Таких трагедій було багато. Не одна я втратила брата. Всіх цих жертв і терпінь — не перелічити. Та мені, мабуть, гірше, як декому, бо я... я почуваю себе винною. Ви розумієте мене? — глянула на сусідку. — Мені часами видається, що я одна з тих душ, що покутували у Великому Льоху... За своє невігластво покутували..."

Дивно далеким поглядом глянула ще раз на півонію. „Чому воно так буває у людини, що коли сама зробить помилку, тоді хоче за це когось іншого винуватити? Адже ця білорожева поезія нічого злого не заподіяла. Вона ж була тільки квіткою в руках людей"...

СТРІЛКА

Стукнула в вікно
вишнева гілка.
Наче в серце вцілила
маленька стрілка.
Ні, Амура тут немає
навіть з мармуру,
Але все ж та гілка —
не без наміру:
Це мене, мабуть,
згадав з любов'ю
Хтось уже забутий,
ще й давно...
Я не знаю, хто,
але промовлю
„Дякую за квітку," все одно.

ГАННА ЧЕРІНЬ

1969

(З циклу „Вагонетки")

Олександер М. Гайдай

ОЛЬЖИЧ ЯК РЕВОЛЮЦІОНЕР

(У 25-ліття мученицької смерти)

(2)

Ці його властивості були запорукою успішного ведення справи, і тому ОУН доручила йому керівництво політикою і боротьбою за Карпатську Україну в славетні дні рр. 1938-39. Упадок Карпатської України і рр. 1939-40 приносять найтрагічніші переживання цій творчій, винятковій людині. І не йшлося тут про те, що він був при відступі мадярами в Тячові ув'язнений, а далі в'язнений в Ніредьгазі.

Це були дні розламу організації, до котрої належав Ольжич. Друзі, які в той час були з ним, оповідають, що він перший раз у житті втратив рівновагу. Сторонився людей і не спав протягом ряду ночей. Глибоко і трагічно переживав розлам організації, що була для нього зосередженням усіх кращих і активних сил українського народу. Він ніяк не міг збагнути розумної потреби того, коли ОУН розсаджується знутра, а його улюблені товариші — недавні друзі без причини і потреби займають один проти одного смертельно - вороже становище.

Він робить усе, щоб до розламу не дійшло, але це йому не вдається. З розпукою в серці бачить, що йдуть страшні, можливо вирішальні для України події, а український революційний актив розбивається на взаємно ворожі табори. Тому, що не в його натурі було міняти вождів, він залишився при полк. Мельникові. Як людина абсолютно синтетична, він знав, що кожну річ можна розірвати чи розбити, але тяжко потім з неї зробити ціле.

Називаючи українців „піском мільйонів", Ольжич завжди мріяв про те, що спричиниться і дочекається злучення оцього „піску" цементом дружньої і братньої співпраці. Його мучило те, що всі зусилля, які позначені такими безконечними жертвами, коли українці проявили збірний подивугідний героїзм — часто вироджуються в незорганізовану шарпанину, стихійні вибухи, коліївщину, коли розгнуздана стихія починає розбивати власний національний організм.

З мукою в серці, але вірний наказові Організації, керує її рухом в 1941 р., посуваючись через Краків-Львів-Рівне-Житомир до Києва.

Скрізь, де тільки пульсувало українське життя, бачили кияни високого, стрункого чоловіка в сірому осінньому плащі, капелюсі та у військових грубих черевиках. З його ініціятиви в листопаді 1941 р. створено Всеукраїнську Національну Раду. Він намовляв, переконував, погоджував і нарешті довів до успіху. Така ж була його роля і в створенні у Києві інших українських установ та організацій.

Працював він у найтяжчих умовах, стало переслідуваний аґентами НКВД та СД. Якось знайшов у себе під ліжком пекельну машину. Чудом вирвався з Києва, втративши ряд найвірніших співробітників.

Але він був вірний своїй присязі Україні. В рр. 1942-43 керує боротьбою проти большевиків і німців. Від січня 1944 р., по заарештуванні полк. Мельника, як його заступник, веде боротьбу за визволення далі, оточений зграєю ворожих аґентів, що полюють за ним кожного дня і ночі. Засуджений кількакратно зовнішніми і внутрішніми ворогами на смерть, не залишив свого посту, вірний ідеї. Ишов неухильно до свого кінця...

Кінцем травня 1944 р. німцям вдається його у Львові арештувати. Вони його перевозять в перших днях червня до бункеру-в'язниці для політичних в'язнів у к о н ц ентраційному таборі Саксенгавзен.

Вже самий той факт, що його негайно перевезли туди, де того часу були ув'язнені полк. Мельник, Бандера, Стецько, Бойдуник, отаман Бульба, польський ґенерал Ровецький, творець і перший командант „Армії Крайовей", латиський військовий міністер Дамбітіс, кол. французький міністер Дельбо, провідник румунських леґіонерів Горія Сіма, кап. Кунцевіч, адьютант маршала Пілсудського та інші — вказує на те, яку вагу надавали німці особі Ольжича.

Д-р Лапичак, в'язень, потім в'язничний лікар Саксенгавзену, по виході на волю написав статтю про останні дні і смерть Ольжича. Довідуємось, що його умістили в спеціяльній келії ч. 15, тримаючи стало закутим тяжким ланцюгом, що був прикріплений у середині келії і не давав в'язневі змоги дійти ні до дверей, ні до стіни, ні до вікна.

Сусідом Ольжича по камері був кап. Кунцевіч. Той оповів, що чув через замкнені двері, що діялося в камері ч. 15. Ольжича цілими днями переслухували, приводячи до келії тільки вночі або на обід. Ще 9 червня кап. Кунцевіч бачив Ольжича, коли той ішов по обід. Ольжич йому шепнув тільки: „тяжко", але Кунцевіч твердив, що і вираз очей Ольжича і його властива йому усмішка рішучо не давали підстави думати, що він заломився. До речі, це був час альянтської інвазії на Францію, і в'язні вже про це знали.

Вночі з 9 на 10 червня Ольжича до келії не привели. Щойно перед полуднем 10 червня почув Кунцевіч, що декілька людей ведуть Ольжича, що він ледве йде і стогне. Ввели, а може й внесли його до камери і знову прикували. Кунцевіч ствердив, що не чув найменшого брязкоту кайданів. За годину декілька людей знову увійшли до камери Ольжича і винесли його звідти. Як ввечері він довідався, Ольжич уже не жив...

Отже, Олег Ольжич, як і Ольга Басараб та сотник Головинський — були замордовані ворогами ще під час слідства, без судового вироку.

Кажучи іншим: „Здобудеш Україну, або згинеш за Неї" — Ольжич і сам віддав своє життя на пості заступника голови Проводу ОУН у віці 37 років. В поезії „Терновий вінок", написаній ще за життя Ольжича, його батько — поет Олесь — казав:

В великих людях —
вільний дух
До тіла людського
прикутий...
Їх вабить крила розгорнути,
Їх кличуть простір,
воля, рух.

Вони не заснуть і вночі!
Їх будить зойк і крик
народний,
Вони то в небі, то в безодні,
Їм сняться слава і мечі.

Що стіни-мури? Розвалить!
Що скелі-гори їм? Розперти!
Перемогти або умерти, —
Однаково: прекрасна мить!

Життя для них —
це боротьба,
Вони родилися для чину,
Розкуть закуту Україну,
Звільнити вічного раба!

Це зміст життя їх, це мета,
Це їм призначена дорога.
А там за нею — перемога,
Квітки і брама золота.

І йдуть вони, і безліч їх
Упало славно на дорозі.
Ні плач, ні ворога погрози
Не здержать радісний потік.

*

Змасакрувавши Ольжича в жахливий спосіб, німці не подали навіть вістки про його смерть ані його дружині, що тоді саме була вагітна, ані стареньким батькам у Празі.

Полковник Андрій Мельник (див. „Збірник статтей у 25-ліття ОУН", стор. 31-32) згадував, що йому командант табору „штандартенфюрер" Кайндель заявив, що тіло Ольжича спалено в таборовій крематорії й що він готовий видати урну з попелом батькам. Але п. Полковник ствердив, що німці обіцянки не додержали.

(Кінець)

Семінар Українознавства у Філядельфії

За старанням Української Студентської Громади — голова Іван Бережницький, та Т-ва Рідна Школа — голова Степан Процик, відбулась в травні ц. р. у Філядельфії перша серія запляннованого семінаря українознавства для українських студентів та громадянства, що цікавляться поглибленням свого українознавства. У першій серії цього семінаря викладали проф. О. Пріцак, проф. Лев Шанковський, проф. М. Лабунька, д-р Б. Цимбалістий, та проф. Іван Коропецький.

Цей семінар відбувся в залі міської бібліотеки в дільниці Логан, що безкоштовно відступила свою просторую залю.

Усі лекції були на високому рівні, кожна з них тривала годину часу, а друга година була призначена на зустріч викладачів зі студентами та громадянством. У цих зустрічах була цікава виміна думок у формі запитань чи дискусійних виступів, на що викладачі вичерпно відповідали.

Одинока тінь цього семінаря в тому, що слухачів було відносно мало. Найбільше 33, а найменше 18. І це якраз є мірилом дійсних зацікавлень нашого громадянства тим, чим би воно повинно найбільше цікавитись. Натомість на збори там, де одні „перебирають' наші установи у свої руки, а другі безсило віддають, там фреквенція більша. А тут ішло виключно про дійсне на потребу — нашу українську науку та культуру на еміграції...

Друга серія семінара має відбутись по вакаціях у тій самій залі, на якій виступлять викладачі: проф. Ю. Шевельов, проф. І. Лисяк-Рудницький, проф. Г. Костюк, ред. О. Тарнавський та інші. Плян цьої другої серії семинара щойно опрацьовується, а про дні та теми викладів своєчасно буде повідомлено.

С. М.

Зибори Відділу УРДП в Ню Йорку

В суботу 17 травня в Ню Йорку відбувся звітно-перевиборчий збір місцевого відділу Об'єднання Українців Революційно - Демократичних Переконань (ОУРДП). На предсідника був обраний ред. А. Гудовський. Про діяльність Управи Відділу від 18 травня 1968 р. по 17 травня 1969 р. звітував голова І. Куравський. Звіт про перевірку діловодства Управи склав голова Перевірної комісії І. Несенюк. Після обговорення звітів, діяльність Управи у загальному схвалено і всім членам Управи висловлено довір'я.

На черговий звітний рік, по 16 травня 1970 р., до Управи Відділу ОУРДП в Ню Йорку були переобрані: І. Куравський як голова, П. Полікарпенко — секретар і М. Чишкала — скарбник. До Перевірної комсії увійшли: голова І. Несенюк, члени Б. Прищенко і В. Медвідь.

Про близький Крайовий З'їзд ОУРДП і потім про Загальний З'їзд говорив ред. А. Гудовський, який, закриваючи наради, побажав Управі Відділу ОУРДП багато успіхів у праці.

(мпт)

Нова професійна сила — д-р Богдан Фецович

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Молодий фахівець з медицини, Богдан О. Фецович із Нюарку, закінчив студії в Нюджерзькому коледжі медицини і дентистики із званням доктора медицини. Цього року на окремій церемонії одержали свої диплбоми 70 студентів-випускників того коледжу з медицини і 34 студенти з дентистики. Д-р Богдан Фецович, син покійної пані і Семена Фецовичів з Нюарку, раніше закінчив школу св. Бенедикта і Рутгерський університет, крім того, один рік працював практикантом у Мертленд шпиталі в Нюарку. Д-р Богдан Фецович і його батько є членами УНСоюзу. З нагоди закінчення студій д-ра Б. Фецовича, його батько склав пожертви на народні цілі, що вже було проголошене в „Свободі".

Д-р Богдан Фецович

50-літній ювілей о. Ігумена Готри

Минає 50 літ праці для церкви й населення Бучаччини о. Іринея Готри, який тепер проживає у Василіянському Інституті в Глен Ков, Лонґ Айленд, Н. Й.

Мені, як мирянинові, котрий учащав на його Богослужби, реколекції, резурекції у церкві Монастиря оо. Василіян в Бучачі, хочеться з цього приводу висловити кілька думок. Преп. О. Ігумен був нашим улюбленим душпастирем. Крім своїх церковних відправ у величному монастирі оо. Василіян (його тепер обернули комуністи в кузьню), він Марійське Товариство, та свій місійний Фонд, не проминаючи славної школи, у котрій теж учителював. Преп. о. Ігуменові припали тяжкі часи — воєнні. Його вивезли москалі за першої світової війни, потім заслали большевики, від котрих, старанням церкви і своєї родини не так давно знеможений на тілі, але гордий духом, дістався на волю. Багато його співбратів загинули на засланні, або ще й досі там караються, але, як він недавно сказав дописувачеві: „Усі вони потайки моляться, відправляють Богослужби і взагалі працюють для св. Церкви".

Колись високий, пристійний чорноволосий настоятель манастиря, повернув сивим, на здоровлі зламаним старцем, мучений безбожниками. Описи його життя були б чи не найкращою пам'яткою його трудолюбивого життя мучеництва і жертви, яку він віддав для народу і церкви.

Многая і благая літа нашому славному о. Василіянинові з Бучачі!

Н. Бучацький

Вечір Випускників Рідної Школи у Філядельфії

Курси українознавства Т-ва Рідна Школа (голова Т-ва п. С. Процик, директор школи п. В. Лотоцький) мають вже повних XII кляс. Тепер школа нараховує 347 учнів і затруднює 18 учителів. Що року відбуваються кінцеві (матуральні) іспити перед Іспитовою Комісією, яку затверджує Шкільна Рада. Цього року до матурального іспиту приступило 19 абітурієнтів, які писали 10 травня матуральні задачі, одну з української літератури, другу з історії України, або з української культури, маючи до вибору одну із трьох тем з кожного предмету. Усний іспит відбувся 17 травня з вислідом: 15 абітурієнтів з дуже добрим, а 4 з добрим поступом. Батьківський Комітет, що працює при школі під керуванням п. Бориса Макаренка, влаштував 24 травня Вечір для випускників Рідної Школи, на якому головною точкою програми було вручення випускникам матуральних свідоцтв.

Програму вечора започаткувала дуже дотепна сценка, укладу п. З. Чайківського, у виконанні учнів школи з XI кл., що показала „Привітання випускника на весело". З черги голова Т-ва розповів коротко про нашу школу, відтак проф. Е. Бережна викликала випускників на залю. Вони входили одним за одним, наперед дівчата, а за ними хлопці та вільною ходою під звуки марша з опери „Аїда", що його грала на фортеп'яні учениця школи М. Куземська, пройшли через залю між зібраною публікою на сцену. Промови-привіти, побажання були дуже короткі і змістовні, а потім проф. Е. Бережна в товаристві С. Процика та д-ра П. Ісаєва, який заступав хворого під ту пору директора В. Лотоцького, роздала випускникам матуральні свідоцтва. Відбулась спільна вечеря, випускники при головному столі, а публіка за круглими столами. Д-р В. Ґалан передав випускникам свій привіт і обдарував кожного своєю цінною книжкою „Батерія смерти", що лежала на столі перед кожним випускником. По вечері випускники обдаровували своїх учителів, складали їм подяку за навчання, привітали окремо свою учительку Е. Бережну букетом рож з нагоди її уродини, що на той день припадали.

Дуже зворушливим було привітання стареньких батька та матері нашого голови Т-ва, які відбули довголітнє заслання на далекому Сибіру, повернулись на свою рідну Тернопільщину, а звідти, може щастям, а може чудом за старанням свого сина прибули сюди. З сином розлучило їх німецьке ґештапо, яке арештувало його ще тоді молодим хлопцем, а тепер застали вони його з закінченою високою освітою, на добрій роботі, одруженого, двох онуків, яких ніколи не бачили. Якраз молодший Роман був серед випускників як один з відмінників. Публіка около 400 осіб зробила цим понадсімдесятлітнім батькам спонтанну овацію. А вони, напевно не перший раз у житті, ревно розплакались, та цей раз від щастя...

На закінчення вечора відбулась забава з танцями для молоді, при чому і старші не поцурались молодечого танцю. Цей вечір дуже дбайливо підготовлений, пройшов з великим моральним і матеріяльним успіхом.

С. М.

Пластуни Зенон Цибик і Орися Сілецька повінчались на „Союзівці"

Союзівка — це не лиш прекрасна оселя УНСоюзу, куди протягом цілого року з'їжджаються українці з усіх усюдів, молоді і старші, чи то для відпочинку серед чудової природи, чи то на зустрічі, з'їзди, спортові змагання тощо. Союзівка це також чарівне місце, де українські весілля мають змогу відбуватися у повній пишноті, із збереженням наших церковних, народних і побутово-товариських традиційних звичаїв і обичаїв. Коли додати романтичну природу, серед якої положена церковна капличка, широкий просстір, вигоду приміщень, уважливу дбайливість Управи Оселі та дуже справну і ввічливу обслугу, то це створює особливо приємну весільну атмосферу.

Одним з таких українських весіль, що розпочали цьогорічний весняний весільний сезон на Союзівці, це було вінчання в суботу 10 травня ц. р. двоїх молодих пластунів: інж. Зенона Цибика з Нюарку з Орисею Сілецькою, учителькою з Льорейну, яким тайну подружжя уділили три священики: пл. сеньйор о. Володимир Гузар, парох Керґонксону і Союзівки, о. ігумен Стефан Бахталовський, ЧНІ з Саскачевану, вуйко матері молодого, і о. сотр. Ярослав Дибка, ЧНІ, з Нюарку. Обоє молодих це активні члени Пласту від зарання своїх літ, а й тепер виконують важливі виховні обов'язки в Пластовій Станиці в Лорейні.

Пані Орися, дочка панства Володимира і Стефанії з Фарилових, Сілецьких з Лорейну, закінчила студії англійської і чужих мов на Огайському стейтовому університеті, працює тепер учителькою в публічній вищій школі в Лорейні, абсольвентка Школи Українознавства і тепер також вже учителька Школи Українознавства в Лорейні, належить до 233 Відділу УНС, ст. пластунка, член жіночого куреня „Ті, що греблі рвуть", бувала в багатьох проводах пластових таборів, досвідчена виховниця пл. новацтва і юнацтва, тепер кошова в Лорейні.

Інж. Зенон Цибик, син панства мґра Євгена Романа і Марії з Сатурських із Нюарку, закінчевши студії хемічної інженерії в інженерному коледжі в Аюарку, працює у фірмі Б. Ф. Гудріч Хемікаль К-о в Лорейні на пості асистента керівника продукції, член 76 Відділу УНС, абсольвент Школи Українознавства, ст. пластун, член ст. пл. куреня „Сіроманців", довголітній виховник пластового новацтва і юнацтва в Нюарку, член проводів різних пластових таборів, тепер кошовий у Лорейні.

У шлюбному почоті попереджали молоду пару, несучи з набожною повагою віночки, маленькі Ануся і Тарасик Сілецькі, діти д-ра Юліяна Сілецького з Лорейну, вуйка молодої, а за молодою парою слідували чотири пари дружок і дружбів: п-а Марта Цибик, сестра молодого, арсольвентка Джуліярд коледжу в Ню Йорку, де одержала ступінь бакалавра „оф саєнс" з музики і пл. інж. Роман Андрушків, „Сіроманиць"; п-а Христя Жовнірович і ст. пластун інж. Володимир Рудакевич, „Сіроманець", п-а Слава Полатайко і Роман Комічак, пл. розв. Богданна Сілецька і пл. розв. Юрко Юркевич. В кінці — старостина п-і Люна Луцька з Філядельфії, тета молодого, і староста д-р Яків Сілецький з Торонта, стрийко, які й пізніше під час весільної гостини старанно і вдало сповняли обов'язки господарів. Після вінчання в каплиці відбулась весільна частина в просторій залі „Веселки".

Вітали молоду пару при вході коровасм, сіллю та вином, а після молитви, що її провів о. ігумен Ст. Бахталовський, понеслось із уст усіх гостей грімке „Многая літа" на щастя, на здоров'я і на все краще молодому супружжю, панству Орисі і Зенонові Цибикам. Молодята і їхні родичі були вдячні, що двоє 86-літніх сеньйорів родини Цибиків потрудилися здалеку приїхати на це вінчання на Союзівку, а це о. ігумен Ст. Бахталовський, ЧНІ з далекого Саскачевану і пані Ольга Цибик з Дітройту - Філядельфії, яка й брала участь у благословенні молодих перед шлюбом.

З приводу вінчання подружжя Цибиків наспіло багато привітальних побажань від родини, пл. станичної старшини в Нюарку, Лорейні, пластунів і одумівців з Чикаго і інших. Усно вітали молодих ст. пл. Оля Кіра від куреня „Ті, що греблі рвуть", п-і Клос, п-і з Лорейну, пл. сен. Нестор Шуст і і пл. сен. Роман Андрушків від „Сіроманців", юнаки з Нюарку — Ю. Черовський, Ю. Гнатів і О. Луків з кол. новацького гуртка, що їх молодий Зенон виховував і п-і Ірена Гнатів — від батьків пластової молоді з Нюарку передали молодій парі зворушливі побажання і в дарунку образ червоних маків.

Батьки молодого супружжя мґр Євген Р. Цибик і п. Володимир Сілецький, обидва довголітні діячі української кооперації, побажали своїм дітям щастя і радости на новій дорозі життя, сили, витривалости і твердої послідовности виховувати своїх дітей у такому дусі, як вони самі були виховані, у вірності нашій Українській Церкві й українському народові, на засадах наших релігійних і національних традицій, на основі Пластового Закону. Перед кінцевою молитвою о. парох В. Гузар, як священик і пластун, побажав молодятам, щоб Всевишній благословив їх. Усі присутні відспівали „Христос Воскрес".

До танців після вечері приґравала оркестра п. Ґентиша, а милу несподіванку-дарунок молодій парі, родичам і всім гостям зробив відомий співак пісень легкого жанру баритон, Антін Дербіш з Торонта, також член родини п-ва Цибиків, співаючи декілька пісень. Також Управа Оселі, на якій пані Орися, будучи ще студенткою, працювала, піднесла дарунок - привіт молодій парі.

О. Л-ий

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ВІЦЕ - АДМІРАЛ АМЕРИКАНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ФЛЬОТИ Г. РІКАВЕР ЗВЕРНУВ УВАГУ членів Конгресу, що СССР прішпидчено працює на те, щоб мати змогу знейтралізувати чи й знищити бойову силу американських підводних човнів, озброєних ракетами типу „Поляріс". ЗСА розпоряджається тепер 41 таким підводним човном. Віце-адмірал передбачає, що СССР зможе знейтралізувати цю нуклеарну силу Америки десь в середині 1970-х років. Совєтські фахівці докладають зусиль, розбудовуючи нуклеарні ракети з багатьма ядерними пристроями і спускаючи на воду нові удосконалені підводні човни, призначені для боротьби проти підводної нуклеарної фльоти ЗСА.

АНДРЕЙ ГРОМИКО ЗАКІНЧИВ свої 4-денні відвідини в Єгипті. У проголошеному спільному комунікаті нічого не говориться про зміст його нарад з Нассером, а тільки ствержується, що ті наради були „приязні і корисні" та що СССР продовжує підтримувати Єгипет. В червні ц. р. Громико має прибути до Юґославії, щоб направити совєтсько - юґославські взаємини, попсовані інвазією СССР до Чехо - Словаччини, проголошенням „доктрини Брежнєва" і московським міжнародним комуністичним з'їздом, що його юґославська компартія збойкотувала.

ПРЕЗИДІЯ РАДИ ГЕТЬМАНСЬКОГО РУХУ

повідомляє Членів Гетьманського Руху, що 9-го червня 1969 року з Волі Божої відійшов у Вічність

св. п.

Професор МИКОЛА ПАСІКА

заслужений діяч Гетьманського Руху.

Схиляємо голови перед пам'яттю Покійного і висловлюємо співчуття Дружині та Родині Покійного.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК в США

З глибоким смутком повідомляємо, що 13-го червня 1969 року несподівано померла

ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА ІВЧЕНКО

українська письменниця, відома українська громадська діячка, член Фундації і член-фундатор будинку Академії.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ЇЙ.

УВАН в США

Членам ОбВУА, кол. Воякам і Громадянству подаємо сумну вістку, що дня 15-го червня 1969 р. в Ню Йорку несподівано відійшов у Вічність на 80-му році трудолюбивого життя наш Незабутній Побратим по Зброї

сл. п.

о. МИХАЙЛО КУЛИНИЧ

кол. учасник Визвольної Боротьби України в радах Української Галицької Армії, діяльний член Нюйоркського Відділу ОбВУА, постійний щедрий жертводавець на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

ПЕРЕНЕСЕННЯ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ з похоронного дому п. П. Яреми до Української Католицької Церкви св. Юрія у вівторок, 17-го червня ц. р. в год. 7:30 увечері.

ПОХОРОН — в середу, 18-го червня 1969 року о год. 9:30 ранку з церкви св. Юрія, а звідтіль на цвинтар Кальварія.

Членів ОбВУА закликаємо численною участю в похоронних обрядах віддати останню послугу зразковому Побратимові по Зброї.

Достойній опечаленій Родині Померлого, передаємо вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

Ділимося з Українським Громадянством у світі сумною вісткою, що 13-го червня 1969 року несподівано від сердечного удару, на 71-му році життя, померла

сл. п. ЛЮДМИЛА КОВАЛЕНКО-ІВЧЕНКО

авторка багатьох оповідань, повістей, романів, драм і публіцистичних творів, член і голова Контрольної Комісії Об'єднання Українських Письменників в Еміграції („Слово"), видатна культурна і громадська діячка.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Улюбленої ДОНЬКИ і МАМИ

бл. п.

ЯРОСЛАВИ ВАРХОЛ ЧЕРНИК

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

19-го ЧЕРВНЯ у БРАЗИЛІЇ, Всч. о. Прихідьком, та в НЕДІЛЮ, 22-го червня 1969 р. о год. 8:30 ранку в Катедрі НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПДМ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Просимо Приятелів і Рідних про молитви за Душу Покійної.

МАМА з мужем ПАНЧИШИН

Муж — МАКСИМІЛЬЯН

Діти: МАРКІЯН, ЯРОСЛАВ і АНДРІЙКО

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Вуйка

бл. п. ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА

на видання „Українських народних мелодій" зложили:

$200.00 — Д-р Роман і Наталія КРАВЧУКИ

20.00 — Богдан і Дарія БУДНІ

20.00 — Василь і Зеня ВАСИЛІВ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ІРЕНИ з ВІЛИНСЬКИХ ШЕНКІРИК

складають 20.00 долярів на Українських Воєнних Інвалідів

Туся МАТКОВСЬКА

Т. ПРУС

У червні 1969 р.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

з великим жалем і сумом повідомляє свої складові Організації та все Українське Громадянство про те, що 12-го червня 1969 р. відійшла у Вічність

ОЛЕНА ЗАЛІЗНЯК

педагог і громадська діячка, кол. член проводу українських студентських організацій перед 1-ою світовою війною, член Редакційної Колеґії першого жіночого журналу „Мета" у Львові, член Управи Кружка Українських Дівчат у Львові, секретарка Жіночої Громади у Львові, член Комітету Допомоги Раненим і Полоненим у Відні, голова Українського Жіночого Союзу у Відні, директорка фахової школи кооперативи „Труд" у Львові, почесна членка Організації Українок Канади, ім. о. Басараб, Союзу Українок Америки й Українського Золотого Хреста, голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 16-го червня 1969 р. в Монтреалі при великій участи Українського Громадянства.

Родині Покійної висловлюємо наше глибоке співчуття.

УПРАВА СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Товариська зустріч старших віком громадян у Чикаго

Три провідні чикагівські організації: Окружна Рада Союзу Українок Америки, Український Золотий Хрест (12-ий Відділ) та Об'єднання Українців Америки Самопоміч, ведуть спільно Бюро Суспільної Опіки, яке виконує важливу функцію у нашій громаді. Бюро у своїй дотеперішній дворічній праці звертало увагу на правну опіку над старшими громадянами, які вже є в пенсійному віці, а тепер дало ініціятиву до встановлення товариських зв'язків між ними. Для цього Бюро Суспільної Опіки влаштувало Товариську Зустріч для старших віком громадян, яка відбулася з успіхом у суботу 17 травня в залі УСТ „Леви".

При гарно прибраних столах засіло понад 50 пань і панів у віці від 62 до 87 років життя. Зустріч відкрила пані К. Гульчій, керівник Бюра, привітаними гостей і коротко з'ясувала завдання Бюра-Порадні. Вона заохотила потребуючих звертатися зі своїми проблемами до Бюра, яке відкрите кожного вівтірка і п'ятниці від 1-3 по пол. у домівці СУА, 936 Н. Вестерн Аве.

Молитву перед прийняттям провів інж. А. Аргимович. Після молитви пані з обидвох жіночих організацій, СУА і УЗХ, під проводом реф. Суспільної Опіки С. Сокологорської та І. Левицької, при помочі А. Рибак, Н. Гарасовської, Е. Козарійчук і А. Струць, подали приготовану ними смачну перекуску і домашнє печиво і торти. Секретар Т-ва Самопомічі інж. А. Гарасовський подбав про розвагу на зустрічі, запросивши пластунок до виступу. Програму зустрічі вміло перевела Н. Іванів, секретарка 12 Від. УЗХ.

Зворушливе слово подяки від учасників зустрічі виголосив проф. К. Тучапський. Проф. Н. Дурбак у жартівливій формі подавав присутнім поради про здорове відживлювання для продовження віку. Пластунки М. Гарасовська і Х. Цибрівська відспівали чотири українські пісні. Сатирик мгр Н. Рибак відчитав свою сатиру „Бий-жінку квіткою", в якій дотепно і з гумором схарактеризував життя українського Чикага. Потім вручив п-ні К. Гульчій квіти на доказ вдячности за її жертвенну працю при керівництві Бюра Суспільної Опіки. Мистецьку програму доповнили ще фортепіяновим виступами пластунки М. Шарун, яка відіграла „Сонатіну" Клементі та кілька народніх мелодій і М. Косарчин — в'язанку народних пісень.

Цю приємну зустріч наших старших пань і панів закінчено в безжурній атмосфері, коли всі спільно співали народні й стрілецькі пісні при фортепіяновому акомпаніменті пані Н. Гарасовської, сеніорки відомої і активної родини Гарасовських у Чикаґо.

Чикаґівська Товариська Зустріч старших віком громадян виказала, що ми як організована спільнота, можемо багато причинитися зверненням більшої уваги на наших старших громадян та опіки над ними.

Любомира Денисюк

СПОРТ
Редагує В.Созан

КЛК ЗАПОЧАТКУВАВ ТЕНІСОВИЙ СЕЗОН НА СОЮЗІВЦІ

Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку влаштував в днях 7-го і 8-го червня на „Союзівці" в програмі Товариської Зустрічі КЛК і Товариства Українських Інженерів, Відділу з Ню Йорку, внутрішньо-клюбовий тенісовий турнір. Участь у цьому турнірі взяло 19 чоловіків і 3 жінок. В конкуренції чоловіків перше місце здобув Зенон Маркевич, який переміг у фіналі Віктора Герлинського з вислідом 8:6, 6:4. В конкуренції жінок завоювала перше місце Христя Карпевич, яка перемогла свою суперницю Ірену Рожанковську у фіналі з рахунком 6:4, 6:4. Цим тенісовим турніром проводив голова КЛК Ню Йорк Ярослав Рубель.

Вислідн гор чоловіків

Елімінації:

М. Васьків — Р. Гавриляк 0:6, 6:1, 6:3
Д. Домарадський — Р. Рак 6:4, 6:4
Ю. Карапінка — В. Ленець 6:3,6:1

Перший круг:

В. Герлинський — Я. Гук 6:2, 6:2
Р. Ракочий — М. Васьків 6:0, 6:0
Р. Ракочий мол. — П. Шипикевич 6:3, 7:5
А. Пащук — Ю. Петрикевич 6:1, 6:1
Я. Рожанковський — А. Ленець 3:6, 6:1, 7:5
Д. Домарадський — М. Маргет 6:2, 6:1
Ю. Карапінка — І. Левицький 6:1, 6:1
З. Маркевич — Ю. Витанович 6:2, 5:7, 6:4

Чвертьфінали:

В. Герлинський — Р. Ракочий 6:2, 6:2
Р. Ракочий мол. — А. Пащук 7:5, 6:3
Я. Рожанковський — Д. Домарадський 3:6, 6:3, 6:0
З. Маркевич — Ю. Карапінка 6:3, 6:3

Півфінали:

В. Герлинський — Р. Ракочий мол. 6:3, 6:3
З. Маркевич — Я. Рожанковський 6:3, 7:5

Фінал:

З. Маркевич — В. Герлинський 8:6, 6:4.

Вислідн гор жінок

І. Рожанковська — Дз. Ленець 6:2, 8:6

Фінал:

Х. Карпевич — І. Рожанковська 6:4, 6:4.

Роб

КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА В КУРИТИБІ, БРАЗИЛІЯ

Куритиба, Парана. — Кожного четверга в три зміни українська молодь, народжена в Бразилії, вивчає українську мову та основні відомості про країну своїх батьків і дідів у приміщенні Дому Хліборобського Освітнього Союзу. Тижневик „Хлібороб" ч. 13/69 повідомляв, що молодь взялася до вивчення української мови з запалом, хоча дехто мусить починати її від самих основ, а дехто неже досить добре володіє.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ В ЕДМОНТОНІ ФІНАНСУЄ 4-ий ЗБІРНИК „СЛОВА"

Едмонтон. — Українська Книгарня під керівництом Б. Мельничука повністю фінансує видання великого 4-го з черги збірника „Слово", органу Об'єднання українських письменників-еміґрантів. Едмонтонські „Українські Вісті" з 5 червня інформують „що „всі прихильники українського слова в діяспорі привітають цю вістку та всіма силами підтримають шляхетний вчинок Української Книгарні". Збірник „Слова" ч. 4 вийде на початку 1970 року.

Посмертні згадки

ЯРОСЛАВ ГЕБЕТ, член 276 Відд. УНС в Ембридж, Па., помер 21 квітня 1969 р. на 45 р. ж. Залишив у смутку матір, дружину, 2 дітей і 4 братів та сестру. Всі є членами УНС. Похорон відбувся з Укр. Правосл. Церкви.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Фук, секр.

ІГНАТІЙ ПРИТУЛЯК, член УНС Відд. ч. 448 Т-ва „Самопоміч" в Монтреалі, Канада, помер 26 квітня 1969 року на 80 р. ж. Покійний нар. 15 лютого 1889 р. в с. Сидорів, Гусятин, Україна, прибув до Канади в 1908 р. і став членом УНС 30 червня 1942 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Михайла, 4 дочки: Марію, Анну, Стефанію і Каролину. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 29 квітня 1969 р. на цвинтар Cote De Neiges в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Перейма, секр.

СТЕНЛІ МАЗУР, член УНС Відд. ч. 432 Т-ва ім. Т. Шевченка в Торонто, Канада, помер на 68-му році життя. Покійний нар. в 1901 р., повіт Рава Руська, с. Нагірці, Україна, прибув до Канади в 1950 р. і став членом УНС в 1962 р. Полишив в смутку дружину Лену. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 6 червня 1969 р. на цвинтар Prospect в Торонто, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ЛЮДВІКА БАНДРОВСЬКА, член УНС Відд. 121 Б-ва св. Михаїла в Ром, Н. Й., померла 3 червня 1969 р. на 69-му р. ж. Покійна нар. в 1890 р. в Кульчицях, Зах. Україна, прибула до ЗСА в 1907 р. і стала членом УНСоюзу в 1929 р. Полишила в смутку сина, 7 дочок, 23 внуків і 27 правнуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 5 червня 1969 р. на цвинтар St. Francis.

Вічна Їй Пам'ять!
О. Гадз, секр.

СЕМЕН ПАНАСЮК, довголітній заст. предс. Б-ва св. Арх. Михаїла — 350 Відд. УНС в Стамфорді, Конн., помер 19 травня 1969 року, проживши 77 років. Покійний брав активну участь у різних укр. установах, а також в церковному житті. У Відділі занимав різні позиції. Залишив у смутку дружину Марію, 2 зам. дочи: Анну і Марію, сестру І. Монтігрос і 4 внуки. Похорон відбувся 22 травня 1969 р. з укр. кат. церкви св. Володимира при участі рідні, знайомих і членів Відділу, на цвинтар св. Йоана в Спрінгдале, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Фінів, секр.

ГРИГОРІЙ ПЛОТИЦЯ, член УНС Відд. 127 Т-ва св. Николая в Бофало, Н. Й., помер 16 травня 1969 р. на 87 р. життя. Покійний нар. 19 червня 1882 р. і став членом УНС 1 лютого 1915 р. Полишив в смутку дочку Марію, синів: Степана і Григорія та 7 внуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 20 травня 1969 р. на цвинтар Holy Cross в Lackawanna, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!
Mary A. Harawus, секр.

МИХАЙЛО Л. КОЗУЛЬКЕВИЧ, довголітній член Т-ва С. Коновальця в Бостоні, Масс., помер 10 травня 1969 року в Медфорд, Масс. на 70-му р. ж. Покійний нар. 12 вересня 1899 р. в Снятині, Зах. Україна, а до ЗСА прибув 1912 р. а до УНСоюзу вступив в квітні 1945 року. Був активним в українській громаді. Залишив в смутку дружину Каролину та синів: Теодора і Володимира. Похорон відбувся 12 травня 1969 р. з пох. заведення до укр. правосл. церкви св. Андрея, а звідтіль на цвинтар Мавнд Гоуп в Бостоні при участі рідних, приятелів і земляків та союзівців.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Ремик, секр.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) $3.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ ЗА ПОЛІТИЧНІ ОГОЛОШЕННЯ (виборчі кампанії) $4.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по $3.00

за інч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту $4.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти $6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

Аплікація на прийняття
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Н. Й.
від 3-27 СЕРПНЯ 1969 року

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
Вік: .... Член УНС, Відділ: ....

Знання української мови:
СЛАВО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐

Залучую на рахунок оплати $..............
(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією.)

Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

„СОЮЗІВКА"
ОСЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
приймає вписи дітей
у віці від 7 до 11 років
— на —
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ
яка триватиме

для ХЛОПЦІВ — від 13-го липня — 3 серпня 1969 року

По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватись на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

НЕ ЗАБЕЗПЕЧУЙТЕСЯ НАСЛІПО!
Заки віпишете аплікацію на забезпечення, основно перевірте висоту вкладок, та порівняйте її з вкладками **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.** Після цього знатимете ДЕ забезпечитися!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1969 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори 5-го Відділу — Б-ва св. Миколая о год. 7:30 веч. у власній домівці при 37-09 31st Ave. Проситься членство прибути. На зборах будемо розбирати чеки-дивіденди. — А. Малан, предс., М. Хоманчук, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1969 р.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Піврічні збори С-ва Любов — 37-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 214-216 Fulton St. На порядку: звіти Управи, Контр. Комісії та інші важні справи. Можна вже вибрати дивіденди. — К. Корхан, предс., А. Реклайтес, кас., А. Гнатюк, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. Річні загальні збори Т-ва Згода — 20 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі Укр. Кат. Церкви Непорочного Зачаття в Гемтремк. Проситься членів Т-ва взяти чисельну участь. — А. Триш, фін. секретар.

ТАРЗАН, Ч. 6200. Приготування до лету до країни Тарзана.

Поки ми чекаємо на консула Робертса — поручник Сімс покаже дещо з довкілля Ітові. Велика висота країни Тарзана внеможливить користуватись гелікоптером. Будемо спадати з літака до вашої долини кратера, після того, як перед тим я переведу стежний лет. Спадуни збудують мале летовище і коротку біжню внизу кратера. Потім будемо користуватись малими літаками, або особовим і кур'єрським транспортом. А, тут уже консул Робертс! Я готов, генерале Ітсе!